

показників за виявлених гельмінтозів та проводили лікувально-профілактичні дослідження на собаках і котах різних порід і статі. Крім того, визначали ефективність антигельмінтних препаратів.

В результаті проведених досліджень встановлено, що гельмінтози в умовах Поділля рееструється у 41,0% собак та котів з піком інвазії у жовтні (73,0%). Найбільш поширеними інвазіями серед собак і котів є токсокароз, токсамароз, дипілідіоз. Найбільш сприйнятливими до інвазії виявились тварини у віці від 6-ти місяців до 1 року, рівень їх ураження склав 25,3%. У хворих на гельмінтози м'ясоїдних відмічали еритроцитопенію, гемоглобінемію, еозинофілію, лімфоцитоз і моноцитоз на фоні лейкоцитозу. 100% лікувальну ефективність інвазованих собак і котів проявив Енвайр (ЕЕ = 100%, ІЕ = 100%) в порівнянні з Пратазолом (ЕЕ = 85%, ІЕ = 73%). Для ефективного попередження гельмінтозів серед собак і котів необхідно систематично проводити комплексні дослідження та щоквартальні профілактичні дегельмінтизації.

УДК 636.03

Третяк В.В., магістрант II курсу спеціальності «Ветеринарна медицина»

Науковий керівник – Горюк Ю. В., кандидат вет. наук

Подільський ДАТУ, м. Кам'янець-Подільський, Україна

ЕКОЛОГІЯ ЕНТЕРОКОКІВ У СЕРЕДОВИЩІ МОЛОЧНИХ ФЕРМ

Віднесення бактерій роду *Enterococcus* до санітарно-показових ґрунтується на твердженні, що ентерококи, як і *E.coli* та бактерії групи кишкових паличок, належать до аутомікрофлори кишечника людини і тварин і тому можуть бути використаними як індикатори епідемічного благополуччя продуктів харчування та інших об'єктів зовнішнього середовища. Щодо джерел надходження ентерококів у молоко, то вважалося, що шкіра дійок у випадку фекального її забруднення передає у молоко свою мікрофлору, в тому числі і санітарно-показові, зокрема, ентерококи. Це давало підставу стверджувати, що у даному випадку ентерококи можна розглядати як показник санітарного стану молока та санітарних умов його одержання.

Брак досліджень екології ентерококів на молочних фермах не давав можливості дати їм оцінку як санітарно-показовим, адже тільки детальне вивчення цієї проблеми давало можливість остаточно визначитися з цим питанням.

Проведені нами узагальнення наявних експериментальних даних та власних досліджень показали, що ентерококи належать до складу аутомікрофлори шкіри дійок вимені корів. Шкіра дійок є першим зовнішнім джерелом надходження мікробів у молоко, в тому числі ентерококів. Ешерихії і бактерії групи кишкових паличок належать до транзитної мікрофлори шкіри дійок, вони є показником фекального забруднення. Відрізнити ентерококи фекального і не фекального походження неможливо. З цієї причини вони втрачають свою показовість фекального забруднення молока. В той же час, ентерококи, як більш стійкі до впливу робочих розчинів мийно-дезінфікуючих засобів у порівнянні з БГКП, виявилися ідеальними показниками чистоти доїльних апаратів та молочного посуду в межах мікробіологічного нормативу чистоти апаратури.

Титр ентерококів змивів з апаратури в межах $>1,0$ та $1,0$ показує, що мікробне число змиву не більше 100, тобто, що титр ентерококів у вказаних межах тісно корелює з нормативом мікробного числа змиву. Ми вважаємо такий висновок перспективним, він дає можливість значно спростити і прискорити мікробіологічну оцінку чистоти доїльної апаратури та молочного посуду.

Наші дослідження показали, що титр ентерококів, як і титр бактерій ГКП, не показовий при дослідженні охолодженого молока після витримки його до двох діб. Обидві групи бактерій здатні до розмноження в охолодженому до 6°C молоці. В той же час, вміст власне *Escherichia* поступово зменшується, що робить колі-титр молока малоінформативним. Але ми згідні з твердженням авторів оглянутих нами публікацій про те, що ентерококи свіжонадоеного молока можуть характеризувати як його санітарний стан, так і санітарні умови одержання (доїння, санітарний стан корів та апаратів). Результати експерименту переконують нас у тому, що належність ентерококів до аутомікрофлори шкіри дійок вимені корів ставить під сумнів належність ентерококів до санітарно-показових, як рівнозначних БГКП, за функцією визначення фекального забруднення зовнішнього середовища.

Результати наших досліджень свідчать про те, що вивчення екології ентерококів у середовищі молочних ферм мають певну перспективу. Необхідно також розробити селективне середовище достатньої інформативності, бажано рідке, яке б дозволяло застосовувати одноетапне дослідження молока та змивів. Це дасть можливість значно спростити бактеріологічні дослідження в рамках технології одержання молока і, в той же час, реалізувати вимогу системи НАССР щодо запровадження простих, достатньо ефективних і доступних низовій ланці мікробіологічних лабораторій методів оцінки ризиків у критичних точках контролю технологічних операцій з одержання молока, його первинної обробки (очистки, охолодження, тимчасової перетримки на фермі) та транспортування.

УДК 619:616.1/.4

Усата М. М., магістрантка II курсу спеціальності «Ветеринарна медицина»

Науковий керівник – Горюк В. В., кандидат вет. наук, доцент
Подільський ДАТУ, Кам'янець-Подільський, Україна

ЕФЕКТИВНІСТЬ ЗАСТОСУВАННЯ ІМУНОМОДУЛЯТОРІВ ПРИ ХВОРОБАХ ОРГАНІВ ДИХАННЯ У ТЕЛЯТ

Бронхопневмонія молодняка великої рогатої худоби має значне поширення. У структурі захворюваності телят хвороби органів дихання, зокрема неспецифічна бронхопневмонія, є досить поширеною і завдає значних економічних збитків. Сприяє цьому низька неспецифічна резистентність та імунна реактивність організму телят, яка зумовлена порушенням технології утримання, годівлі, різних ланок метаболізму, розвитком вікового і набутого імунодефіциту. Зниження імунного статусу призводить до посилення вірулентності умовно-патогенної мікрофлори, розвитку запального процесу, структурних змін органів дихання, гіпоксії, порушення метаболізму білків і глікопротеїнів. Тому проблема